

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 02 Nisan 2021
Sayı : 1698

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 31.03.2021

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih : 02 Nisan 2021	Esas No: 2/3532

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.İ.İ.
02 Nisan 2021
Numara

TBMM GENEL YÜRÜK
02 Nisan 2021
No. 803479
EBYS'e AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler, insanlar arasındaki iletişim ve etkileşimin hızını da artırmıştır. Ekonomik ve sosyal ilişkilerin artarak devam ettiği günümüzde insanlar arasındaki problemler ve anlaşmazlıklar da artmıştır. Bu durumla birlikte hukuk düzenince korunan mevcut bir menfaatin ihlali veya menfaat dengesinin bozulması ile kişiler arasında çıkan uyuşmazlıkların da ortaya çıkmasına ve artmasına sebep olmuştur. Uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulması için ilk yol kişilerin mahkemelere başvurmalarıdır. Mahkemelerde de uyuşmazlıklara paralel olarak iş yükünün artması ve yargılama sürecinin uzaması nedeniyle hukuki uyuşmazlıkların çözümünde yeni arayışlar başlamış ve alternatif uyuşmazlık çözüm yolları işlerlik kazanmıştır.

Ceza Muhakemesi Hukukunda mağdurların haklarının korunması ve suç faillerinin topluma kazandırılması amacıyla gelişen bir alternatif çözüm yolu olan “uzlaşma” müessesesi, mağdur ve failin, özgür iradeleriyle kabul etmeleri halinde, tarafsız bir üçüncü kişinin yardımıyla, suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları bir süreçtir. Uzlaşmada taraflar, mağdurun zararının giderilmesi hususunda bir anlaşmaya varmaya çalışırlar. Mağdurun zararının giderilmesi tazminat şeklinde olabileceği gibi, mağdur veya toplum için belirli bir kamu hizmetinde bulunması şeklinde veya hukuka uygun başka bir edim şeklinde de olabilmektedir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 253. maddede düzenlenen “Uzlaştırma” müessesinde taraflar haricinde bir üçüncü kişi bulunmaktadır. Uzlaştırmacı olarak adlandırılan bu üçüncü kişi süreci sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için tarafsız ve bağımsız olması şarttır. Taraflar arasındaki uzlaşma sağlanırken kişilerin hak kaybına uğramasının önüne geçilmesi, tüm süreç hakkında detaylı hukuki bilgi verilmesi esastır. Uzlaşmanın sağlanması durumunda daha fazla tazminat ödemek durumunda kalan ya da mağdurun vekili olmadığı hallerde uzlaştırmacı tarafından tazminat taleplerine ilişkin yetersiz bilgi verilmesinden kaynaklanan mağduriyetler meydana gelmektedir. İşbu sebeple uzlaştırmacıların hukuki olarak yeterli bilgi ve donanıma sahip olması gerekmektedir. Uzlaştırmacının görevlendirilmesi ile ilgili olarak 26.07.2007 tarihli 26594 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmacının Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’in 13/2. maddesi “*Uzlaştırmacı görevlendirilmesinde tarafların üzerinde anlaştıkları bir avukat ya da hukuk öğrenimi görmüş bir kişi tercih edilebilir.*” şeklinde; uzlaştırmacı siciline kayıt olma şartlarına ilişkin olarak 05.08.2017 tarihli 30145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza Muhakemesinde Uygulama Yönetmeliği’nin 43/3-ç. maddesi: “*Hukuk öğrenimi görmüş kişiler yönünden üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmak veya hukuk ya da hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat veya maliye alanlarında en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış olmak*” şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Görüldüğü üzere uzlaştırmacı olabilmek için hukuk fakültesi mezunu olmak veya hukuk öğrenimi görmüş olmak gerekmektedir. Bu kapsamda gerekli eğitimler verilen ve yapılan sınavda başarı sağlayan kişiler uzlaştırmacı olarak görev yapabilmektedir. Ancak işbu durumun önüne geçilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; dört yıl boyunca hukuk öğrenimi görmüş fakültelerinden mezun olan kişilerin dahi avukat olarak görev yapabilmek için 1 yıl, hakim ve savcı olarak görev yapabilmek için 2 yıl staj yaparak hukukun uygulama alanının görülmesi ve benimsenmesi öngörülmüştür. Hukuk fakültesi mezunu olmayan kişilerin hukuk ya da hukuk bilgisine programlarında yer veren bölümlerden mezun olması uzlaştırmacılık görevi için yeterli değildir.

olmamaktadır. 5271 sayılı Kanunun 253/5. maddesi “ *Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.* ” hükmüne havidir. Hukuk fakültesi mezunu olmayan kişilerin işbu kanun hükmünün gereğini tam olarak yerine getirmesi beklenemeyeceğinden uzlaştırmacıların yalnızca hukuk fakültesi mezunu kişilerden olması gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile uzlaştırmacı olarak görev yapacak kişilerin yalnızca üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olan kişiler tarafından yürütülmesi sağlanarak uyuşmazlığın taraflarının olası yaşayacağı hak kayıplarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253üncü maddesine yirmidördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra numarası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(25) Uzlaştırmacı olmak bakımından üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmak şartı aranır.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

